

Strategický plán rozvoje obce Osík

Zadavatel: Obec Osík

Zpracovatel: Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje

Leden 2013

Schváleno zastupitelstvem obce Osík dne: 4.6.2014

OBSAH

1 ÚVOD	2
2 ANALYTICKÁ ČÁST.....	3
2.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCE	3
2.2 OBYVATELSTVO OBCE A JEHO DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	3
2.3 DOMOVNÍ A BYTOVÝ FOND, ZÁMĚRY ÚZEMNÍHO PLÁNU OBCE.....	5
2.4 EKONOMIKA A TRH PRÁCE.....	6
2.5 ZEMĚDĚLSTVÍ.....	7
2.6 VEŘEJNÉ SLUŽBY	7
2.7 CESTOVNÍ RUCH	9
2.8 PREVENCE PROTI KRIMINALITĚ	10
2.9 DOPRAVNÍ DOSTUPNOST A OBSLUŽNOST	10
2.10 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA, PROTIPOVODŇOVÁ A PROTIEROZNÍ OPATŘENÍ	11
2.11 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	12
2.12 INVESTIČNÍ A NEINVESTIČNÍ AKCE PŘIPRAVOVANÉ NEBO NEDÁVNO USKUTEČNĚNÉ V OBCI.....	14
3 SWOT ANALÝZA.....	15
4 NÁVRHOVÁ ČÁST.....	19
4.1 STRATEGICKÝ CÍL, PŘEHLED PRIORIT A OPATŘENÍ.....	19
4.2 POPIS PRIORIT A OPATŘENÍ.....	19
5 REALIZACE (IMPLEMENTACE) STRATEGICKÉHO PLÁNU	28
6 SEZNAMY	29
6.1 SEZNAM ZDROJŮ	29
6.2 SEZNAM POUŽITÝCH GRAFŮ A TABULEK	30

1 ÚVOD

Strategický plán rozvoje obce Osík navazuje na dokument Program obnovy vesnice Osík, který byl zpracován v roce 1996. Cílem dokumentu je identifikace problémů a potřeb obce a aktualizace rozvojových priorit obce v oblasti sociální, ekonomické i ekologické pro období 2014 – 2020, a to na základě provedené podrobné analýzy. Při zpracování strategického plánu byly mimo jiné východiskem nadřazené strategické dokumenty, a to Program rozvoje Pardubického kraje a Strategický plán rozvoje Mikroregionu Litomyšlsko-Desinka. Zpracování dokumentu proběhlo formou podrobné spolupráce zadavatele a zpracovatele, konzultací s dalšími relevantními subjekty (Krajský úřad Pardubického kraje, Městský úřad v Litomyšli, Místní akční skupina Litomyšlsko). Finální dokument byl schválen zastupitelstvem obce dne 4.6.2014

2 ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 Základní charakteristika obce

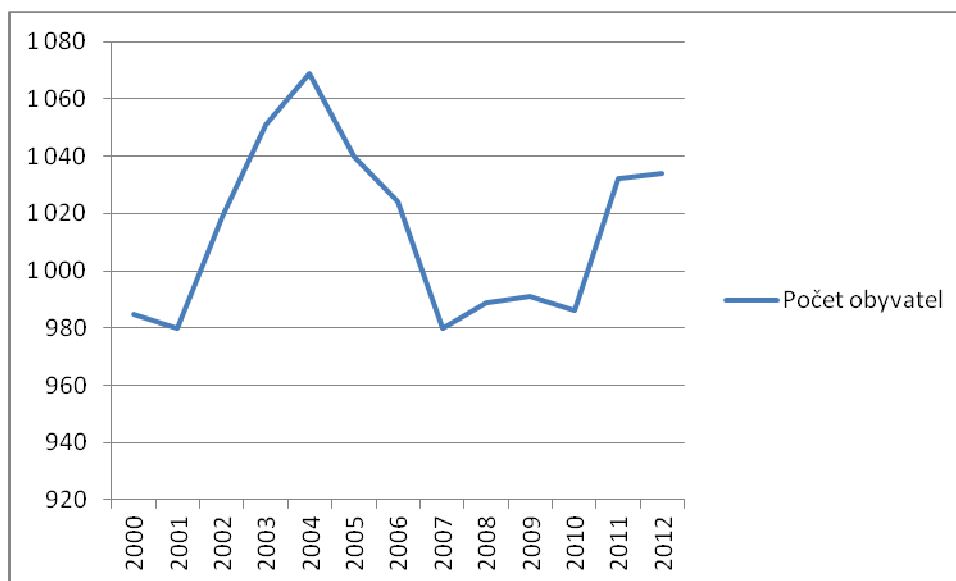
Obec Osík leží v Pardubickém kraji, 4 km jihozápadně od města Litomyšl v nadmořské výšce 335 – 385 m n.m. Obec je tvořena jedním katastrálním územím, jehož rozloha činí 1 262 ha. 88 % (1 110 ha) rozlohy katastrálního území tvoří zemědělská půda, a to především orná půda (943 ha) a dále trvalé travními porosty (75 ha), zahrady (49 ha) a ovocné sady (42 ha). Z klimatologického pohledu leží obec v mírně teplé oblasti (MT2).

Osík sousedí s městem Litomyšl a obcemi Benátky, Morašice a Dolní Újezd. Patří pod správu obce s rozšířenou působností Litomyšl a svou polohou je zároveň determinován jako spádové území Litomyšle.

2.2 Obyvatelstvo obce a jeho demografická charakteristika

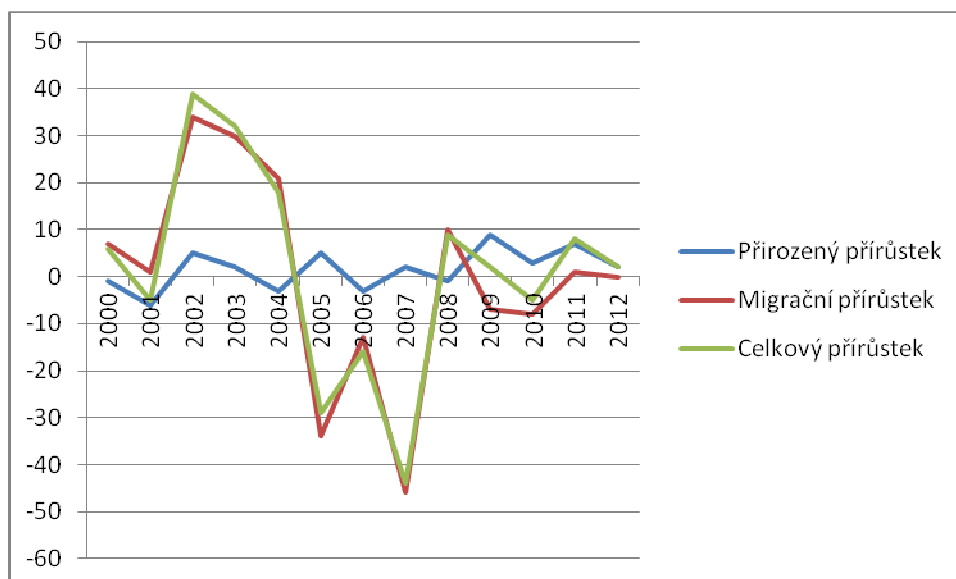
V obci žilo k 31. 12. 2012 **celkem 1 034 obyvatel**, hustota zalidnění činila 82 obyvatel na km². V letech 2000 – 2012 měl počet obyvatel obce Osík mírně rostoucí tendenci. V tomto období přibylo celkem 17 obyvatel, přičemž přirozený přírůstek činil 21 obyvatel a migrací ubyli 4 obyvatelé. Vývoj celkového počtu obyvatel znázorňuje Graf 1 a pohyb obyvatel ilustruje Graf 2.

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel Osíku v letech 2000 - 2012

Zdroj: ČSÚ, zpracovatel dokumentu

Graf 2 Pohyb obyvatel Osíku v letech 2000 - 2012

Zdroj: ČSÚ, zpracovatel dokumentu

Z grafu 2 je patrné, že přirozený přírůstek má stabilní vývoj a celkový přírůstek do značné míry ve sledovaném období kopíruje migrační přírůstek.

V první dekádě 21. století docházelo k výraznějším výkyvům počtu obyvatel obce migrací. Vliv mělo na jedné straně dokončení nových rodinných domů v obci spojené s nárůstem počtu obyvatel a na druhé straně pokles obyvatel vlivem hospodářských změn v obci v podobě uzavření místní cihelny a změny vlastníka plemenářského podniku souvisejícího se snížením počtu zaměstnanců a zřejmě tedy i odstěhováním skupiny zaměstnanců z obce. Od roku 2008 již nedochází k výraznějším výkyvům v počtu obyvatel obce.

V období 2014 – 2020 je očekáván mírný nárůst počtu obyvatel, a to na základě plánovaného zástavby a prodeje pozemků pro výstavbu rodinných domků ve vytipované lokalitě v obci za provozovnou Story, na kterou má obec v době zpracování tohoto dokumentu připravenou architektonickou studii. Prodej parcel v lokalitě je strukturován do dvou fází, přičemž v první fázi bude k dispozici 15 parcel a v další fázi dalších 15 parcel pro individuální výstavbu. Zájem o parcely je převážně ze strany obyvatel okolních obcí. Zároveň se mění způsob užívání rekreačních objektů, které majitelé začínají užívat pro trvalé bydlení.

Na základě analýzy **věkové struktury** obyvatel (viz Tab. 1) lze konstatovat, že v obci mírně převládá předproduktivní věková skupina (0-14 let) nad skupinou poproduktivní (65 a více let). Průměrný věk obyvatel k 31.12.2012 činil 39,5 let.

Tab. 1 Věková struktura obyvatel k 31.12.2012

Skupina	Počet	%
Předproduktivní 0-14	162	15,7
Produktivní 15-64	721	69,7
Poproduktivní 65 a více	151	14,6
Celkem	1 034	100

Zdroj: ČSÚ

Z výsledků SLDB uskutečněného v roce 2011 vyplývá, že nejvíce obyvatel Osíku **vyjíždí** za prací a do škol do Litomyšle, následuje Dolní Újezd a Vysoké Mýto. Strukturu vyjíždějek dokumentuje Tab. 2 a podrobněji strukturu vyjíždějících do zaměstnání dle odvětví ekonomické činnosti zachycuje Tab. 3.

Tab. 2 Vyjížd'ka za prací a do škol z obce Osík

Obec vyjížd'ky, obec dojížd'ky	Vyjíždějící celkem	Zaměstnané osoby vyjíždějící do zaměstnání	Žáci, studenti a učni vyjíždějící do školy
Osík	282	192	90
Vyjíždí v rámci okresu	220	156	64
Vyjíždí do jiných okresů kraje	37	29	8
Vyjíždí do jiných krajů	25	7	18
Obec dojížd'ky:			
Litomyšl	179	127	52
Dolní Újezd	17	16	1
Vysoké Mýto	17	14	3

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Tab. 3 Vyjížd'ka za prací z obce Osík dle odvětví ekonomické činnosti

Obec vyjížd'ky, obec dojížd'ky	Vyjíždějící do zaměstnání celkem	z toho odvětví ekonomické činnosti							Z celkového počtu vyjíždí denně
		zemědělství, lesnictví, rybnářství	průmysl	stavebnictví	velkoobchod a maloobchod; opravy motorových vozidel	doprava a skladování	vzdělávání	zdravotní a sociální péče	
Osík	192	21	64	15	18	10	12	16	170
vyjíždí v rámci okresu	156	20	50	9	14	5	12	14	144
vyjíždí do jiných okresů kraje	29	1	13	4	2	4	-	1	22
vyjíždí do jiných krajů	7	-	1	2	2	1	-	1	4
Obec dojížd'ky:									
Litomyšl	127	10	44	4	11	4	7	14	115
Dolní Újezd	16	9	-	2	-	1	3	-	16
Vysoké Mýto	14	-	8	2	1	-	-	1	13

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Do Litomyšle **dojíždí** nejvíce osob za zaměstnáním v oblasti průmyslu. Klíčovým zaměstnavatelem je zde společnost Saint Gobain ADFORDS s.r.o. Za zaměstnáním v oblasti průmyslu nejvíce lidí z Osíku taktéž dojíždí do Vysokého Mýta. Do Dolního Újezdu dojíždí nejvíce osob do zaměstnání v oblasti zemědělství, jedná se tedy zejména o zaměstnance Zemědělského družstva Dolní Újezd. Za zaměstnáním do Osíku dojíždí nejvyšší počet osob z Litomyšle (21 osob).

2.3 Domovní a bytový fond, záměry územního plánu obce

V Osíku je celkem 380 čísel popisných. K rekreačním účelům slouží 24 domů. Ve vlastnictví obce jsou 4 bytové jednotky, z čehož 3 jsou využívány jako sociální.

V letech 2002 – 2006 bylo v obci dokončeno 13 bytů, z toho všechny v rodinných domech a v období 2007 – 2013 bylo dokončeno 16 bytů, všechny též v rodinných domech. Dokončené byty lze očekávat i v následujících letech v souvislosti s vyčleněnou lokalitou pro bytovou výstavbu popsanou v kapitole 2.2.

Mezi **nevyužité budovy** v obci patří 3 zemědělské usedlosti ve vlastnictví soukromých osob a dvoje skladovací prostory v částečném vlastnictví obce. Možné využití zemědělských usedlostí je k obytným účelům či v oblast cestovního ruchu jako ubytovací či stravovací zařízení.

K podnikání jsou k dispozici **nezasítované pozemky**, které mohou sloužit pro lehký průmysl, řemesla či služby. Obec nepodniká konkrétní kroky k jejich zasítování, avšak v případě zájmu investorů bude nabídnuta ze strany obce spolupráce.

Mezi **hlavní záměry** obce Osík, které vyplývají z aktuální ÚPD, patří právě individuální výstavba rodinných domů, dále pak výstavba kanalizace, vybudování parkoviště před obchodem a zateplení sportovní haly. V době zpracování strategického dokumentu jsou všechny tyto záměry před realizací.

Dalším záměrem je rekonstrukce objektu č.p. 106 ve vlastnictví obce, což je v současné době nevyužívaný statek, který je postavený ve stylu místní typické architektury. Cílem obce je rekonstrukce tohoto objektu a jeho přeměna na multifunkční objekt s venkovskou restaurací a zázemím pro místní spolky.

Ostatní nemovitosti ve vlastnictví obce jsou v dobrém stavu a vhodně využívány. Jedná se o č. p. 240, ve kterém je kromě obecního úřadu i pošta a mateřská školka (č. p. 239). Tato nemovitost je kompletně nově rekonstruovaná. V budově č. p. 104 sídlí fyzioterapie, pedikúra a v prvním patře jsou umístěny obecní byty. Skladové prostory, které využívá obec pro uskladnění materiálu a techniky, jsou ve vyhovujícím technickém stavu a je třeba pouze jejich běžná údržba.

Územní plán má obec Osík platný do roku 2015 a poslední aktualizace proběhla v roce 2006. V období platnosti tohoto strategického dokumentu vyvstane tedy **potřeba jeho aktualizace**.

2.4 Ekonomika a trh práce

V Osíku bylo k 31.12.2012 evidováno celkem 219 **ekonomicky aktivních subjektů**. Dle právní formy se jedná nejčastěji o živnostníky (76 %), dle převažující činnosti jsou nejvíce zastoupeny subjekty v oblasti velkoobchodu, maloobchodu, opravy a údržby motorových vozidel (27 %) a v oblasti průmyslu (21 %). V obci má sídlo 15 zemědělských podnikatelů.

Mezi **nejvýznamnější zaměstnavatele v Osíku** patří Zemědělské družstvo Dolní Újezd (středisko Osík), Orlimex s.r.o. (dovoz a distribuce velkoplošných dřevomateriálů), Lněnička s.r.o. (kovovýroba), CRV Czech Republic s.r.o. (odchov plemenných býků) a KOVO Litomyšl (provozovna Osík).

Nejvíce obyvatel Osíku dojíždí za prací do sousední Litomyšle, dalšími významnými cíli dojížděky za prací jsou Vysoké Mýto a Dolní Újezd (více viz kapitola 2.2).

Míra nezaměstnanosti v Osíku je podobná jako v okolních obcích ORP Litomyšl, což vyplývá z měsíčních statistik Úřadu práce v Pardubicích (podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu v obcích okresu Svitavy). V době zpracování tohoto dokumentu (červenec 2013) se míra nezaměstnanosti pohybovala v rozmezí 5,1 – 7 %, v zimních měsících nezaměstnanost pak vzrůstá, na což mají vliv zejména sezónní práce v zemědělství, které je v ORP Litomyšl významně zastoupené.

Lze říci, že obec má **pestrou ekonomickou základnu, která má pozitivní vliv na zaměstnanost i na zajištění široké škály služeb pro obyvatele obce**. Působí zde několik truhlářů, tesaří, zakázková kovovýroba, elektrikář, umělecký kovář, kadeřnictví, kosmetika, pedikúra, fyzioterapie, pěstitelská pálenice. Dále je v obci autoservis, autoplyn, zahradnictví, spediterská firma, prodejna elektro zboží, firma zabývající se lesnictvím a těžbou dřeva,

drůbežárna, tiskárna, čalounická dílna, dva obchody s potravinami s každodenním provozem. V obci působí dvě prodejny se smíšeným zbožím s každodenním provozem. Sortiment obchodů lze hodnotit jako dostatečný a vyhovující. Nabídku zboží doplňují pojízdné prodejny, které do obce zajíždějí. Jedná se například o nabídku masa (drůbeže) nebo krmiv.

Ze **stravovacích zařízení** je k dispozici hostinec s celoročním provozem a sezónní bufet na golfovém hřišti. Stravovací zařízení v obci nenabízejí teplé pokrmy. Obec však postrádá kvalitnější stravovací zařízení poskytující teplou kuchyni.

V obci je také **pošta** a **veřejná knihovna s internetem**. Obě instituce sídlí v nově rekonstruované budově obecního úřadu, pro knihovnu obec požádala o dotaci na IT vybavení. Otevírací doba obou institucí je vyhovující. Zájem o využívání služeb knihovny je velký, a to mezi dětmi i dospělými. Knihovna zároveň pořádá i různé společenské akce.

Obec Osík vlastní akcie společnosti Liko Svitavy a.s., jiné podnikatelské aktivity obec nemá.

2.5 Zemědělství

Zemědělství má v ekonomice obce významnou roli. Přímo v obci působí středisko Zemědělského družstva Dolní Újezd a firma CRV Czech Republic s.r.o. (odchov plemenných býků). Dále zde působí samostatně hospodařící zemědělci včetně zahradnictví.

Zemědělské družstvo Dolní Újezd se zabývá živočišnou i rostlinnou výrobou. V oblasti živočišné výroby se jedná o chov dojnic, v rostlinné výrobě se jedná o pěstování obilí, kukuřice, řepky, máku. V pobočce ZD Dolní Újezd v Osíku je také přidružená kovovýroba. Kromě zemědělského družstva působí v Osíku i samostatně hospodařící zemědělci – farma Flídr - rostlinná výroba (obilí) i živočišná výroba (prasata), Dvořák (chov dojnic na mléko), Matouš – rostlinná výroba (obilí), Kovář (obilí), Veselík (obilí), a zahradnictví Klička (jahody, jablka, zelí).

2.6 Veřejné služby

Školství

Osík disponuje mateřskou školou se dvěma třídami, která je umístěna v budově obecního úřadu. Dále v obci působí základní škola se třemi třídami pro 1. – 5. třídu, přičemž se jedná o malotřídku rodinného typu. Základní škola není spádovou školou pro okolní obce. Zastupitelstvem obce Osík byla škole udělena výjimka z počtu žáků. Na druhém stupni žáci dojíždí do školy do Dolního Újezdu či do Litomyšle.

Základní škola v Osíku nabízí i zájmové kroužky pro děti (angličtina, myslivecký kroužek, sportovní, výtvarný, hra na flétnu v hudební škole Bravo). Při hodinách tělesné výchovy je využívána sportovní hala obecního úřadu, sportovní areál a dětské hřiště. Budova školy je průběžně rekonstruována, od roku 2007 proběhla rekonstrukce WC, chodníku, schodiště a plotu před budovou školy.

V současné době vyvstává potřeba zateplení základní školy a dovybavení kuchyně jídelny pro ZŠ a MŠ. V souvislosti s nárůstem počtu dětí v obci byla navýšena kapacita mateřské školy, avšak tato kapacita stále není dostatečná i vzhledem k plánované výstavbě až 30 rodinných domů v obci.

Zdravotnictví

Lékařská péče v obci není poskytována. Působí zde ale rehabilitace, kterou využívají obyvatelé Osíku i okolních obcí. Kompletní zdravotnická péče je zajištěna v 4 km vzdálené Litomyšli a v částečném rozsahu také v sousední obci Dolní Újezd.

Sociální služby

V obci není zařízení poskytující sociální služby, působí zde však terénní pečovatelská a ošetřovatelská služba z Farní charity Dolní Újezd. Osík má možnost přednostně nárokovat 5 lůžek v Domě s pečovatelskou službou v Dolním Újezdu.

Stravování – děti, zaměstnanci, senioři

Stravování dětí MŠ a žáků ZŠ probíhá v jídelně MŠ. Stravování zaměstnanců firem v obci je zajištěno v jídelně zemědělského družstva přímo v obci, kterou využívají i místní senioři.

Donášku obědů do místa bydliště zajišťuje pro potřebné osoby mimo jiné i pečovatelská služba.

Kultura

V obci se realizuje široké spektrum kulturních a společenských akcí. Mezi pravidelně se konající akce patří plesy pořádané zájmovými sdruženími (myslivci, Sokol) i obcí (šibřinky), dřevařské sympozium „Dřevosochání“, vítání občánků, lampionový průvod.

Mezi **akce určené seniorům** patří plesy, besedy, setkání s harmonikáři, večery s hudbou a různé vzdělávací akce ve spolupráci s dalšími subjekty. Zejména vzdělávací akce pro seniory se setkaly s velkým ohlasem, proto obec počítá s jejich konáním i do budoucna.

Centrem konání kulturních akcí je místní **kulturní dům** ve vlastnictví obce. Technický stav budovy je dobrý, v nedávné době proběhla rekonstrukce. Obec zároveň požádala o dotaci z Programu obnovy venkova na nové vybavení kulturního domu. Kulturní dům je využíván k plesům a dalším společenským akcím, svatbám apod.

Pro pořádání akcí od jara do podzimu plánuje obec vybudovat **přírodní amfiteátr s pódiem** a zázemím pro občerstvení. Takové zázemí v obci chybí.

Kulturní akce m.j. i za přítomnosti osobností z kulturního života se konají i v soukromé galerii **White Gallery**. Galerie byla založena potomky místní slavné rodačky, malířky Ludmily Jandové.

Spektrum konaných kulturních akcí je hodnoceno jako dostatečné, na druhou stranu je poskytnut prostor jakýmkoliv soukromým iniciativám, spolkům apod. k rozšíření společenského života v obci, k čemuž bude do budoucna sloužit i spolkový dům v obci. Ze strany obce je navrženo rozšíření akcí pro seniory o výlety. V oblasti kulturních akcí a veřejného života se také nabízí zintenzivnění spolupráce s místní základní školou a firmami.

V obci není kostel, pouze kaple, nepůsobí zde stálý farář. Bohoslužby se zde konají pouze několikrát do roka, a to v květnu (poutní mše u příležitosti sv. Jana Nepomuckého, posvícenské poutě v říjnu a májové pobožnosti). Osík patří částečně do římskokatolické farnosti Dolní Újezd a částečně do římskokatolické farnosti Litomyšl.

V obci je hřbitov, který slouží téměř převážně pro vlastní potřeby obce, spádovost je širší z pohledu příbuzenských vazeb místních obyvatel. Technický stav hřbitova je dobrý, částečně proběhla rekonstrukce hřbitovní zdi, prioritou zůstává dokončení rekonstrukce zdi, rekonstrukce sociálních zařízení na hřbitově a výsadba zeleně.

Památky a další zajímavosti

Na území obce se nachází jeden **objekt zapsaný v Ústředním seznamu kulturních památek ČR**. Jedná se o **silniční most** se sochami Antonína Paduánského a sv. Václava z první poloviny 19. století.

Architektonicky jsou zajímavé **dvě usedlosti** – Portlíkův statek č. p. 127 – klasicistní stavba z 1. poloviny 19. století s barokizujícími štíty a soškou sv. Josefa v nice štítu a vesnická usedlost č. p. 133 – rozložitá zděná stavba s trojstrannou zástavbou, pozdě klasicistní, cenná především patrovým průčelím obytné části s bohatými ornamentálními štukami a soškou Madony v nice štítu asi z poloviny 19. století, později upravovaná.

Na území obce se nachází několik drobných sakrálních památek – 5 křížků, socha sv. Jana Nepomuckého, pomník padlých 2. sv. války, kaple, zvonice, hřbitov. Všechny tyto objekty jsou ve vlastnictví obce. Drobné památky jsou v dobrém stavu, průběžně probíhá jejich údržba a rekonstrukce.

Sport a volnočasové aktivity

Osík je velmi sportovně aktivní obec. Působí zde TJ Sokol Osík se širokým spektrem aktivit a dále Klub přátel Golfu Osík. Ke sportování slouží moderní sportovní hala a sportovní areál. Dále je k dispozici tréninkové golfové hřiště (driving range), které vzniklo rekultivací bývalé skládky, dvě dětská hřiště, dvě střelnice a lyžařský vlek na levém svahu údolí mezi Osíkem a Dolním Újezdem. Střelnice se v současné době nevyužívají, slouží pouze okrajově k jinému účelu – pro outdoorové aktivity mládeže. V obci mají tradice mnohé sportovní akce – například rodinný volejbal družstev, sportovní odpoledne, společné vycházky, cyklistické závody, běh do schodů apod. apod.

Všechna hřiště i sportovní hala jsou ve vlastnictví obce a jejich technický stav je bezproblémový, neboť se ve všech případech jednalo o nedávnou rekonstrukci či vybudování. Z hlediska úspor energie je mezi potřebami obce zateplení sportovní haly.

V katastru obce je sjezdovka se starším typem vleku provozovaným TJ Sokol. Z důvodu klimatických podmínek zatím nejsou plánovány významnější investice do této sjezdovky.

Spolková činnost a členství obce

Na společenském životě se v Osíku významně podílí místní spolky. Jedná se o **TJ Sokol**, který kromě sportovních akcí zajišťuje i společenské akce a realizuje se v práci s mládeží. Dále v obci působí **Sbor dobrovolných hasičů**, který kromě jiného také zabezpečuje kulturní akce a soutěže, a rovněž **Myslivecké sdružení Osík**, které vede kroužek pro děti a realizuje kulturní akce. **Klub přátel golfu Osík** zajišťuje údržbu a provoz golfového hřiště a dále v obci působí **Rybářské sdružení Osík** a spolek humoristů **Vosa**.

Spolky dostávají na svou činnost příspěvky z rozpočtu obce, avšak v obci je nedostatečné zázemí pro činnost spolků.

Obec Osík je členem Mikroregionu Litomyšlsko-Desinka, Mikroregionu Litomyšlsko a Místní akční skupiny Litomyšlsko.

2.7 Cestovní ruch

Osík leží v turistické oblasti Českomoravské pomezí. Cestovní ruch není pro obec Osík prvořadou záležitostí, avšak jistý potenciál v této oblasti má. Jedná se zejména o cestovní ruch zaměřený na sport, neboť **moderní sportovní areál** v obci je využíván k soustředění sportovních týmů, které mají zároveň možnost ubytování v **turistické ubytovně** s kapacitou

12 lůžek. Ubytovna je ve vlastnictví obce a je situována v prostoru sportovního areálu. Kromě sportovních týmů ji využívají také sezónní dělníci a turisté.

Nevyhovující je však situace v oblasti stravovacích zařízení, neboť v obci chybí kvalitnější stravovací zařízení nabízející teplé pokrmy. Pro hosty ubytované v ubytovně lze v současné době stravu zajistit prostřednictvím objednání z jídelny zemědělského družstva.

Obcí prochází **cyklotrasa** č. 4019 z Litomyšle přes Poličku do Bystrého (celková délka 40 km). Cyklotrasa je v obci v celém úseku (3,2 km) vedená po silnici II/359. Vzhledem k poměrně silnému provozu na silnici II/359 je připravováno Mikroregionem Litomyšsko vybudování cyklostezky procházející mimo tuto silnici. V obci funguje soukromý cykloservis.

Naopak obcí neprochází žádná značená turistická trasa, avšak v katastru obce je navržena **naučná stezka „Studánky“**, kterou má zájem obec rozvíjet. Je třeba ji oficiálně vyznačit, vybudovat tematické informační tabule a další technické a estetické zázemí jednotlivých pramenů včetně možného vyčištění stávajících či obnovení zasypaných pramenů a zabezpečit propagaci projektu. Nabízí se spolupráce se studenty gymnázia v Litomyšli, kteří iniciovali vytvoření této stezky či s jinými dobrovolnickými organizacemi (např. INEX, Brontosaurus, Český svaz ochránců přírody apod.). Tato stezka by přispěla ke zatraktivnění Osíku jako výletního místa i v kombinaci se záměrem obce vybudovat stylovou vesnickou restauraci v č.p. 106 a přítomností dalších atraktivit v obci, kterými jsou architektonické památky včetně drobných staveb a galerie White Gallery spojenou s malířkou Ludmilou Jandovou, která se v Osíku narodila i působila.

V obci jsou umístěny turistické informační tabule informující o obci. Tabulí je několik a mají různý vzhled. V souvislosti s přípravou vybudování cyklostezky Mikroregionem Litomyšsko je plánována aktualizace informací na tabulích, vzhledové sladění tabulí a jejich přizpůsobení potřebám pro cyklisty.

2.8 Prevence proti kriminalitě

Prevence proti kriminalitě v obci probíhá formou policejních hlídek, namátkových kontrol a měření rychlosti vozidel. Spolupráce s policií je realizována i např. ve formě přednášek a dalších akcí pro děti a žáky ve škole a seniory. Informace a upozornění od policie jsou umístovány na web obce a do obecního zpravodaje.

2.9 Dopravní dostupnost a obslužnost

Jediným způsobem dopravy do obce je **silniční doprava**. Obcí neprochází železnice, nejbližší železniční stanice je v Litomyšli.

Silniční síť a místní komunikace, doprava v klidu

Páteřní komunikaci v obci představuje silnice II. třídy **II/359 (Litomyšl – Proseč - Zderaz, III/3593 (Osík – Řikovice)** a dále obcí prochází dvě silnice III. třídy - III/3592 a III/3593 Všechny tyto komunikace jsou ve vlastnictví Pardubického kraje a spravuje je SUS Pk.

Silnice II/359 je ve zvýšené míře zatížená nákladní dopravou (mimo jiné z důvodu sídla logistické společnosti v Dolním Újezdě a lomu v Budislavi). Nákladní automobily projíždí přímo středem obce. Technický stav této komunikace není z pohledu obce vyhovující, povrchy silnice jsou poškozovány především nákladními automobily a zemědělskou technikou, a zároveň vlivem dopravy obec čelí zvýšené hlukové zátěži a lokálnímu zvýšení imisních zátěží.

Stav **místních komunikací** je vyhovující, avšak nutná je **investice do chodníků** včetně jejich rozšíření, v návaznosti na budování kanalizace. Zároveň je v centru obce nedostatečná

kapacita parkovacích ploch, proto obec plánuje výstavbu nového parkoviště s kapacitou 8 parkovacích míst, z toho jedno místo pro zdravotně a tělesně postižené osoby. V jiných částech obce jsou parkovací plochy dostatečné.

Veřejná doprava a dopravní obslužnost

V Osíku je v dostatečné míře zajištěna dopravní obslužnost veřejnou autobusovou dopravou (dopravce ČSAD Ústí nad Orlicí a.s.) s poměrně velkou frekvencí spojů včetně víkendů. V letních měsících v obci zastavuje i cyklobus obsluhující turistickou oblast Českomoravské pomezí.

2.10 Technická infrastruktura, protipovodňová a protierozní opatření

Osík je v současné době vybaven pouze **dešťovou kanalizací**, a to pouze v omezeném rozsahu s napojením cca 15 % domácností. Splaškové odpadní vody ústí do individuálních septiků s přepady nebo do žump k vyvážení. Některé, zejména nové domy mají vybudovány individuální domovní čističky odpadních vod. **Výstavba splaškové kanalizace** je připravována na období 2013 – 2015 a bude zahrnovat území celé obce kromě odlehlejší části Lazaret. Napojení kanalizace bude na kanalizaci města Litomyšl a odpadní vody budou tak odváděny a čištěny v centrální ČOV Litomyšl. Potřeba rozšíření **dešťové kanalizace** vyvstává v území, kde je plánovaná nová bytová výstavba.

Osík má vybudovaný **vodovod**, který je ve vlastnictví obce, ale provoz zajišťuje firma Vodovody Litomyšl s.r.o. Zásobování pitnou vodou zajišťuje **skupinový vodovod Desinka**, jehož hlavním zdrojem je vrt LO-8b o vydatnosti $Q = 7,50$ l/s a který se nachází v obci Osík. Z vrtu je voda dopravena do úpravny vody „Osík“ s akumulací o objemu 65 m^3 , s max. hladinou 343,30 m n. m., odkud je čerpána do vodojemu Dolní Újezd, o objemu 420 m^3 , s max. hladinou 409,25 m n. m. Vlastní zásobování obce Osík je gravitačně zajištěno z vodojemu Dolní Újezd.¹ Vodovodní síť je po rekonstrukci, v dobrém technickém stavu a její kapacita je dostatečná a postačuje i pro plánovanou novou zástavbu.

Obec je plošně **plynofikována**, technický stav sítě je dobrý. Provozovatelem plynové infrastruktury je RWE. Vytápění kromě plynu probíhá v obci i dřevem a fosilními palivy, avšak toto není významným problémem z hlediska znečišťování ovzduší v obci.

Území obce je pokryto bezdrátovým **rozhlasem** z roku 2011, který byl realizován prostřednictvím projektu „Zpracování digitálního povodňového plánu a vybudování sítě varovného a vyznamovacího systému pro Sdružení obcí Mikroregionu Litomyšlsko – Desinka“. Rozhlas je napojen na Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje.

Pokrytí obce **veřejným osvětlením je 100 %** a osvětlení je průběžně modernizováno. Stejně tak nejsou plánovány investice v oblasti zásobování elektrickou energií.

V obci jsou doplňkově využívány **obnovitelné zdroje energie**, zejména sluneční kolektory na jednotlivých soukromých nemovitostech, ekologické investice na obecních budovách jsou realizovány prostřednictvím zateplování budov, v plánu je zateplení budov sportovní haly a základní školy.

Informační a komunikační síť, informovanost občanů, propagace

Informovanost občanů v obci je zajištěna prostřednictvím webových stránek obce, úřední desky, zpravodaje „Osík dnes“, vycházejících každý měsíc, a místního rozhlasu. K propagaci obce jsou u příležitosti výročí vydávány almanachy (např. činnost spolků, historie obce). Pozitivní je zapojení místních občanů do vytváření místních novin v podobě

¹ Zdroj: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje, 2009

psaní článků. Obec pořídila nové profesionální fotografie pro propagační materiály. V plánu je grafická modernizace webových stránek a novin.

Protipovodňová a protierozní opatření

Obec byla v minulosti postižena silnými záplavami a reálně je ohrožení i v současné době, neboť v obci jsou záplavová území.

Vzhledem k velkým rozlohám orné půdy a souvislých lánů polí v katastru Osíku i okolních obcí jsou protierozní opatření velmi významným tématem k řešení. Katastrální území Osíku vykazuje 25 % a vyšší ohrožení erozí. Katastrální území Osík je ohroženo vodní erozí především podél toků a drahami soustředěného odtoku. K výraznějšímu eroznímu ohrožení dochází na kratších silně sklonitých svazích navazujících na DSO. Bližší podrobnosti řeší dokument „Analýza území a návrh protipovodňových a protierozních opatření v ploše povodí pro správní území obce s rozšířenou působností Litomyšl“. Tento dokument mimo jiné analyzuje morfologii území a erozní ohroženost jednotlivých obcí ORP a navrhuje opatření k řešení dané problematiky.

V obci se **protipovodňová opatření** týkají především ochrany před bleskovými povodněmi. Pro tyto účely je vybudován **protipovodňový val** u sportovního areálu a u White Gallery. Mezi realizovaná dílčí protierozní opatření patří výsadba remízků a osevní postupy dle dohody se zemědělci. Záměrem je vybudování jezu na Desné.

Dalšími návrhy na protipovodňová a protierozní opatření v obci jsou protierozní meze, ochranné zatravnění trvalými travními porosty, vyloučení pěstování erozně nebezpečných plodin, potenciální akumulací prostory, zasakovací pásy.

Obec má zpracován **protipovodňový plán**, jehož vytvoření pro členskou obec zajistil Mikroregion Litomyšlsko - Desinka v rámci projektu „Zpracování digitálního povodňového plánu a vybudování sítě varovného a vyznamovacího systému pro Sdružení obcí Mikroregionu Litomyšlsko – Desinka“.

2.11 Životní prostředí

Veřejná zeleň v intravilánech

V obci je dostatek zeleně. Potřebou je vypracování odborné dendrologické studie, posouzení stavu a definování rozsahu odborného ošetření stávající zeleně. Zároveň neustálou potřebou obce je obnova veřejné zeleně – likvidace náletových dřevin a obnova zeleně za pokácené rostliny. Cílem je také vysazovat aleje podél hospodářských cest, a to i z důvodů protierozních.

Příroda a krajina

Osík neleží v chráněné oblasti, na území nejsou významné krajinné prvky ani památné stromy. Dle metodiky územně analytických podkladů ORP Litomyšl lze charakterizovat katastrální území Osíku jako krajinu narušenou zemědělskou výrobou.

Intenzivní využívání zemědělských půd má negativní vliv na životní prostředí. Zemědělská výroba otevřela cestu vodní a větrné erozi, proti níž nemá půdní fond žádnou ochranu. Zredukovány byly plochy trvalých travních porostů a vzrostlé dřevinné vegetace, což vytvořilo holý plošný reliéf s maximálním působením eroze.

Zhoršující se podmínky zemědělského hospodaření mohou mít nepříznivý dopad na ráz krajiny a ohrožena je i kultura krajiny, to vše při nedostatečném chápání významu **mimoprodukčních funkcí zemědělství**. Proto také zemědělství a krajinotvorba vyžaduje podporu, je třeba nalézat nové formy souvisejících činností včetně rozvoje agroturistiky.

Územím probíhá regionální biokoridor Jalový potok – Nedošínský háj. Jedná se o biokoridor vedený z Jalového potoka na nivu Desné. V dokumentu Plán regionálního územního systému ekologické stability Pardubického kraje² je popsán takto: v trase přechází přes rozsáhlé agrocenózy - části **regionálního biokoridoru k založení**. V části biokoridoru jsou lesní porosty, v nivě Desné louky, břehový porost. Regionální biokoridor je vymezen v zalesněném svahu nad nivou. Zčásti je zde přirozená dřevinná skladba - listnáče z náletu.

V témže dokumentu jsou uvedeny návrhy opatření k výchově a obnově biokoridoru, a to v částech se zastoupením dřevin cílové druhové skladby jejich preference při výchově včetně ponechání příměsí méně hospodářsky významných (bříza, osika aj.) a obnova formou jednotlivého až skupinového výběru. Cílem je udržet prostorovou diverzitu v porostech. Na loukách se jedná o extenzivní obhospodařování – sečení travních porostů a nehnojení. Část tohoto regionálního biokoridoru je k založení a je zanesena i do územního plánu obce Osík. V územním plánu Osíku jsou **navržena nová lokální biocentra i lokální biokoridory**.

Co se týče významných **živočichů**, na Desné se vyskytují vydry a dochází zde k pozvolnému nárůstu jejich počtu. Vzhledem k ochraně přírody způsobují vydry škody na vodním toku. Nárazovým problémem je na spodním okraji Desné u soutoku s Loučnou výskyt kormoránů.

Problémem je rozšíření invazivní **rostliny** netýkavky žláznaté zejména ve spodní polovině toku Desné přibližně od Dolního Újezdu, masový výskyt je pod Litomyšlí, tj tato situace je relevantní i pro obec Osík.

Těžba surovin

V obci Osík se nacházejí **státní rezervy** cihlářské hlíny, která není v současné době těžena. Tento fakt pro obec znamená omezení stavební činnosti v nalezišti. Obec úspěšně iniciovala zmenšení tohoto území.

Lesy

Lesní půda zaujímá pouze 3,25 % rozlohy katastrálního území obce (41 ha), z toho je ve vlastnictví obce 2,5 ha. Dalšími vlastníky soukromí vlastníci. Lesy na území obce plní produkční i mimoprodukční funkci. Obec disponuje v dostatečném rozsahu technikou pro lesní práce.

Voda

Územím obce protéká vodní tok **Desná a potok Rulák**. Správcem těchto toků je Povodí Labe s.p. Toky jsou charakteristické velkou rozkolísaností průtoků. **Maximální průtoky pocházejí z přívalových povodní**, naopak minimální průtoky vlivem geologické stavby se každoročně blíží k nule. **Množství pramenů je zde fenoménem**. Celkem 11 studánek a pramenů na území Osíku je registrovaných v Národním registru pramenů a studánek. Na základě dřívějších rozborů vody v pramenech bylo zjištěno biologické znečištění vlivem znečištění pravděpodobně vlivem nedostatečného a nekvalitního řešení splaškových vod u některých domů v obci. Po vybudování kanalizace tedy bude nutné provést znovu rozbor vody a posoudit, zda voda může či nemůže sloužit jako pitná.

Obec Osík leží v území **chráněné oblasti přirozené akumulace vod** (CHOPAV) Východočeská křída - hydrogeologický rajón „vysokomyštská synklinála“.

V katastru obce leží dva rybníky. Jedná se o Vesní a Luční rybník, které jsou ve vlastnictví Rybářství Litomyšl s.r.o. a jsou využívány k chovu ryb a doplňkově plní rekreační

² Plán regionálního územního systému ekologické stability Pardubického kraje, listopad 2007

funkci (jízda na pramicích). Vesní rybník slouží i jako zdroj požární vody pro obec. Dále se na území obce nachází několik drobných nádrží.

Ovzduší

V Osíku a jeho okolí nejsou žádné velké průmyslové podniky a velké těžební závody, které by výrazně zhoršovaly ovzduší v obcích. Nedochází k překračování imisních limitů ani zde nepůsobí vzdálené zdroje znečištění ovzduší (z elektráren z Pardubicka). Území obce a jejího okolí **nepatří mezi území se zhoršenou kvalitou ovzduší**.

V Osíku je evidován **znečišťovatel ovzduší (REZZO)**, jedná se o zemědělské družstvo Dolní Újezd, které m.j. provozuje v Osíku čerpací stanici. Další subjekt, tiskárna Story Design, která byla také evidována jako významný zdroj znečištění ovzduší v obci, již má v obci pouze skladové prostory. Negativní vliv na kvalitu ovzduší v obci mají emise z Drůbežárny Osík, které leží již v katastru Litomyšle.

Kvalitu ovzduší v obci nejvíce negativně ovlivňují i přes plynofikaci **emise malých stacionárních zdrojů znečišťování** (lokální topeniště) a **doprava** (zdroj emisí a také hluku). Negativně se projevuje zvýšením hladiny oxidu siřičitého a oxidu uhelnatého především v zimním období.

Odpady

Problém s likvidací odpadů je v Osíku vyřešen. Kromě pravidelného svozu tuhého komunálního odpadu jsou v obcích rozmístěny **kontejnery na separovaný odpad** a dále je k dispozici sběrný dvůr. Obec dále využívá **kompostárnu biologického odpadu** v Litomyšli, kterou provozují Městské služby Litomyšl s.r.o. Kapacita kontejnerů i sběrného dvora je dostatečná.

Na území obce není žádná řízená skládka ani se nevyskytují staré ekologické zátěže. Bývalá černá skládka byla rekultivována a na jejím místě obec vybudovala golfové hřiště. V území, kde se nachází státní rezervy cihlářské hlíny, je zakázaná stavební činnost.

Svoz a likvidaci **odpadu** zajišťuje pro obec Osík firma **LIKO SVITAVY a.s.**

2.12 Investiční a neinvestiční akce připravované nebo nedávno uskutečněné v obci

V době zpracování tohoto strategického dokumentu se jedná o následující akce:

- vybudování kanalizace s napojením na ČOV
- vybudování parkoviště v centru obce
- zateplení sportovní haly
- oprava hřbitovní zdi
- rekonstrukce hasičské zbrojnice
- pořízení vybavení kulturního domu
- modernizace webu obce a obecního časopisu

3 SWOT ANALÝZA

Silné stránky

Sociální

Stabilní demografická situace, vyvážená věková struktura obyvatel

Široké spektrum sportovních a kulturních akcí v obci, vysoká sportovní aktivita občanů

Vybavenost veřejnými službami v obci – škola, školka, pošta, knihovna

Vybavenost obce v oblasti sportu

Volnočasové aktivity pro děti v obci

Aktivní přístup obce k bytové výstavbě

Existence sociálních bytů v obci

Zajištění péče o seniory v obci - pečovatelská služba, rozvoz obědů, rezervace míst v DP

Dobrý technický stav veřejné infrastruktury

Aktivní zapojení občanů do života v obci (sportovní, kulturní akce, spolky, obecní zpravodaj)

Akce obce zaměřené na seniory

Ekonomické

Pestrá ekonomická základna v obci, široká škála poskytovaných služeb

Blízkost Litomyšle jakožto centra vyšší vybavenosti

Stabilizované zemědělství v obci

Frekventované dopravní spojení s Litomyšlí, obcí projíždí v letní sezóně cyklobus

Podmínky pro rozvoj cestovního ruchu v obci – ubytovna, sportoviště, památkové objekty, cyklotrasa v obci

Existence drobných kulturních památek v obci, v dobrém technickém stavu

Možnost stravování zaměstnanců přímo v obci

Zpracovaná dokumentace- územní plán, protipovodňový plán, program rozvoje

Ekologické

Zásoba kvalitní podzemní vody (CHOPAV Východočeská křída)

Velké množství pramenů v katastru obce

Plynofikovaná obec

Funkční odpadové hospodářství

Existence dílčích protipovodňových a protierozních opatření

Zadržování vod v území – rybníky, drobné vodní nádrže

Slabé stránky

Sociální

Absence objektu pro činnost spolků v obci

Absence venkovního areálu pro letní kulturní akce

Nedostatečná kapacita MŠ

Ekonomické

Nízká propagace místních zajímavostí

Absence stravovacího zařízení s celoročním provozem a teplou kuchyní

Existence nevyužitých objektů v obci

Limity využívání území – státní rezervy cihlářské hlíny v obci

Nezájem podnikatelských subjektů o pozemky určené k podnikání v obci

Ekologické

Snížená přirozená retenční schopnost krajiny v obci, vysoký podíl zemědělské půdy, malá (téměř nulová) zalesněnost území a nízký podíl trvalých travních porostů v katastru obce

Nedostatek ekologicky stabilizačních prvků

Existence záplavových území v obci

Nedořešená protipovodňová a zejména protierozní ochrana

Vedení dopravy centrem obce po silnici II/359 včetně těžké nákladní dopravy z lomu Budislav – snížená bezpečnost motorového i bezmotorového provozu, zdroj hluku, prachu

Znečištění ovzduší emisemi z malých stacionárních zdrojů (lokální vytápění), emisemi z farem a drobných chovů živočišné produkce, dopravou

Vedení cyklistické dopravy po silnici II/359 – snížená bezpečnost cyklistů

Využívání kotlů na tuhá paliva i v plynofikovaných domácnostech

Nízký podíl využívání obnovitelných zdrojů energie

Znečištění pramenů v obci

Příležitosti

Sociální

Připravené pozemky pro výstavbu RD

Rozšíření prostor pro kulturní akce

Rozšíření spolupráce obce se základní školou

Zachování a rozšíření aktivit pro seniory v obci

Zvýšení angažovanosti místních obyvatel v životě v obci

Větší zapojení obyvatel – pořádání každoročních anket o životě v obci

Zintenzivnění spolupráce obce se soukromými firmami v obci

Ekonomické

Vybudování multifunkčního centra – restaurace a zázemí pro činnost spolků

Využití potenciálu cestovního ruchu v obci

Propojení místních turisticky zajímavých míst turistickými stezkami do Litomyšle

Vybudování cyklostezky oddělené od motorové dopravy, další rozvoj cyklistické infrastruktury, naučné stezky

Využití potenciálu rodiště malířky Ludmily Jandové a White Gallery i ve vazbě na další regionální osobnosti (Josef Váchal, Bohdan Kopecký, Olbram Zoubek, Jiří Šindler, Václav Boštík)

Spolupráce v oblasti propagace cestovního ruchu s Českomoravským pomezím

Ekologické

Zvýšení biodiverzity krajiny a její ekologické stability.

Rozvoj ekologického zemědělství, diverzifikace zemědělství, rozvoj agroturistiky

Zkvalitnění přírodního prostředí krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale též na funkci estetickou, rekreační, protierozní, protipovodňovou

Výsadba zeleně v obci

Vybudování naučné stezky v obci

Vybudování splaškové kanalizace

Zvýšení prostupnosti krajiny, ozelenění hospodářských cest

Realizace širšího spektra protipovodňových a protierozních opatření

Revitalizace drobných vodních toků, nádrží a studánek

Širší využívání obnovitelných zdrojů energie

Hrozby

Sociální

Odchod mladých a kvalifikovaných osob z obce
Necitlivé rekonstrukce tradiční zástavby
Snižování soudržnosti obyvatel obce

Ekonomické

Omezenost obecních prostředků pro rozvoj území
Růst celkové spotřeby energií
Zhoršování dopravní obslužnosti (omezování či rušení spojů)
Ekonomická krize, nárůst nezaměstnanosti

Ekologické

Zhoršující se ekonomická situace zemědělců a tedy nepříznivý vliv na ráz krajiny a na zaměstnanost v tomto sektoru
Podcenění významu protierozních opatření, odmítnutí a nepochopení významu jejich budování ze stran vlastníků dotčených pozemků a zemědělského družstva
Povodně a přívalové deště s dopadem do území
Další snižování ekologické stability krajiny (nerespektování ekologických principů udržitelnosti) a její degradace
Možný nárůst emisí z malých zdrojů (REZZO 3) v důsledku zdražování plynu jako topného média a návrat k používání nešetrných technologií spalování méně kvalitních paliv
Trvalý nárůst silniční dopravy – negativní vliv na životní prostředí a kvalitu života obyvatel
Růst cen za recyklaci odpadů a nakládání s odpady
Další nárůst dopravy po silnici II/359
Bakteriální znečištění toků a eutrofizace vodních nádrží

4 NÁVRHOVÁ ČÁST

4.1 Strategický cíl, přehled priorit a opatření

V návrhové části byl pro obec Osík navržen strategický cíl, priority a opatření, jejichž přehled uvádí tabulka č. 1. K opatřením jsou přiřčeny aktivity. Aktivity byly identifikovány v rámci zpracování analytické části dokumentu. Vzhledem k tomu, že je dokument zpracován na období 2014 – 2020, nelze považovat výčet aktivit za konečný. Jednotlivé aktivity budou blíže specifikovány v akčním plánu na celé období.

Tab. 4 Přehled priorit a opatření

Priorita 1 Infrastruktura obce	Priorita 2 Život v obci	Priorita 3 Životní prostředí	Priorita 4 Cestovní ruch
1.1 Dopravní infrastruktura	2.1 Rozvoj společenského života v obci	3.1 Zeleň	4.1 Naučná stezka
1.2 Technická infrastruktura	2.2 Informovanost v obci, propagace	3.2 Protipovodňová a protierozní opatření	4.2 Informační značení a tabule v obci
1.3 Občanská infrastruktura	2.3 Dokumenty obce	3.3 Revitalizace pramenů	

4.2 Popis priorit a opatření

Realizátorem aktivit bude ve většině případu obec Osík, avšak jsou uvedeny i aktivity potřebné pro obec, i když nositelem je jiný subjekt.

Priorita 1 Infrastruktura

OPATŘENÍ 1.1 DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

Popis výchozího stavu a odůvodnění

Obcí prochází silnice II. třídy II/359, která je poměrně intenzivně zatížena dopravou včetně nákladní a vlivem zatížení není ani technický stav silnice optimální. Po této silnici zároveň prochází cyklotrasa č. 4019. Z důvodu zvýšení bezpečnosti cyklistů i dalších účastníků silničního provozu vyvstává potřeba vedení cyklotrasy mimo tuto silnici, a to v Osíku i v dalších obcích podél silnice II/359.

Technický stav místních komunikací ve vlastnictví obce je dobrý, avšak chodníky v obci vyžadují opravu a v některých místech i rozšíření. Investice do chodníků obec plánuje realizovat ve vazbě na budování kanalizace.

V obci je nedostatek parkovacích míst v centru obce, z tohoto důvodu je připravována realizace 8 parkovacích míst včetně místa pro zdravotně a tělesně postižené osoby. V ostatních částech obce jsou parkovací kapacity dostatečné.

Cíle

- ❖ Zvýšení atraktivity obce
- ❖ Zvýšení bezpečnosti silničního provozu a plynulosti dopravy

- ❖ Zlepšení podmínek pro cyklistickou dopravu

Související opatření

Rámcově priorita 4 – cestovní ruch

Aktivity

- Vybudování cyklostezky oddělené od komunikace II. třídy (příprava a realizace aktivity ze strany Mikroregionu Litomyšlsko ve spolupráci s členskými obcemi)
- Rekonstrukce chodníků včetně jejich rozšíření
- Rekonstrukce silnice II/359

Nositelé

Obec, Mikroregion Litomyšlsko, Pardubický kraj

OPATŘENÍ 1.2 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Popis výchozího stavu a odůvodnění

Nejdůležitější připravovanou investicí obce v období 2014 - 2020 je vybudování splaškové kanalizace s napojením na ČOV v Litomyšli. Fyzická realizace investice je připravována na období 2014 – 2015. Významným záměrem vyplývajícím z územního plánu je ze strany obce zasíťování nové lokality pro výstavbu rodinných domů. K technické infrastruktuře lze přiřadit i aktivity týkající se realizace úspor energie, kde byly identifikovány potřeby zateplení objektů ve vlastnictví obce.

Cíle

- ❖ Doplnění a zkvalitnění technické infrastruktury obce
- ❖ Zlepšení stavu životního prostředí v obci
- ❖ Realizace úspor energie
- ❖ Stabilizace obyvatel v obci

Související opatření

1.1 (z hlediska navazujících investic)

Aktivity

- Vybudování splaškové kanalizace napojené na ČOV v Litomyšli (v realizaci)
- Zasíťování parcel v lokalitě určené k výstavbě rodinných domů
- Zateplení budovy základní školy

Nositelé

Obec

OPATŘENÍ 1.3 OBČANSKÁ INFRASTRUKTURA OBCÍ

Popis výchozího stavu a odůvodnění

Kvalitní občanská vybavenost a veřejné služby patří k důležitým faktorům atraktivity obcí pro jejich obyvatele. Obec Osík je poměrně dobře vybaven občanskou infrastrukturou v dobrém technickém stavu, nicméně byly identifikovány potřeby týkající se zejména v oblasti kulturního a společenského života v obci. Chybí zde areál, kde by se pořádali kulturní a společenské akce v letním období. Zároveň v obci chybí prostor pro setkávání místních spolků a zároveň stravovací zařízení, které by nabízelo i teplá jídla. Pro tento účel se nabízí nevyužívaná budova č.p. 106 ve vlastnictví obce.

Dalšími potřebami identifikovanými v obci byly oprava hřbitovní zdi a dovybavení kuchyně školní jídelny.

Cíle

- ❖ Zlepšení vybavenosti obce pro vzdělávání, spolkové, kulturní a sportovní aktivity pro místní občany, ale i pro návštěvníky
- ❖ Zatraktivnění života v obci

Související opatření

Osa 4 – cestovní ruch a propagace

Aktivity

- Dovybavení kuchyně školní jídelny
- Rekonstrukce č.p. 106 na multifunkční dům se zázemím pro spolky a restaurací
- Vybudování amfiteátru pro kulturní akce
- Oprava zdi hřbitova (zbývající část)
- Výstavba kaple a zároveň i pietního místa na hřbitově

Nositelé

Obec

Priorita 2 Život v obci

OPATŘENÍ 2.1 ROZVOJ SPOLEČENSKÉHO ŽIVOTA V OBCI

Popis výchozího stavu a odůvodnění

Společenský život v obci je pestrý, koná se zde mnoho kulturních a sportovních akcí, v obci působí různé spolky. Přesto je zde v této oblasti stále nevyužitý potenciál. K dalšímu rozvoji společenského života v obci přispějí navrhované akce rekonstrukce č. p. 106 na multifunkční objekt a také vybudování přírodního amfiteátru pro společenské akce v letním období.

V obci se pravidelně konají akce pro seniory, velký úspěch zaznamenaly vzdělávací akce, proto bude vhodné jejich konání i do budoucna. Záměrem obce je rozšířit akce pro seniory o organizované výlety.

Obec přivítá jakékoliv nové iniciativy obyvatel. Nabízí se intenzivnější spolupráce obce se základní a mateřskou školou v obci, firmami a využití potenciálu místních obyvatel pro veřejný a společenský život v obci. Jedná se například o seniory, rodiče na mateřské/rodičovské dovolené, žáky ZŠ, SŠ a studenty VŠ žijící v obci. Tyto skupiny mohou být iniciátory nových aktivit a přispět svými zkušenostmi, znalostmi, dovednostmi a volným časem. K podpoře většího zapojení občanů a posílení spolupráce může být využito setkávání zastupitelů obce s výše uvedenými skupinami, anket mezi občany, využití externího nezávislého facilitátora či dalších nástrojů, jejichž cílem bude zjištění informací o spokojenosti se životem v obci, získání návrhů akcí v obci, které by občané přivítali, a zároveň i aktivit, kterými by i občané mohli přispět.

Cíle

- ❖ Využití potenciálu místních obyvatel
- ❖ Zvýšení soudržnosti obyvatel obce
- ❖ Posílení společenského života

Související opatření

4.1, 1.3

Aktivity

- Rozšíření aktivit pro seniory
- Rozšíření spektra společenských akcí v souvislosti s vybudováním přírodního amfiteátru
- Intenzivnější zapojení občanů do rozhodování a společenského života (např. pravidelné setkávání zastupitelů s občany, setkání za přítomnosti externího facilitátora, firmami, spolky a neziskovými organizacemi, ankety v občasníku)
- Posílení spolupráce obce se školou, školkou
- Podporování iniciativ místních obyvatel

Nositelé

Obec, místní spolky, občané

OPATŘENÍ 2.2 INFORMOVANOST V OBCI

Popis výchozího stavu a odůvodnění

Obec používá k informovanosti občanů i široké veřejnosti prostřednictvím různých nástrojů – noviny, webové stránky, vývěska, almanachy. Pro propagační materiály nakoupila obec profesionální fotografie. V nedávné době obec aktualizovala grafiku webových stránek a obecního časopisu. Nabízí se možnost využití dalších způsobů komunikace s občany, např. Facebook, i pro účely domluvy obyvatel obce mezi sebou na neorganizovaných akcích (sportování, společenské hry, susedská pomoc, brigády apod.) a samozřejmě jako další zdroj získávání informací a zpětné vazby o životě v obci.

Cíle

- ❖ Kvalitní informovanost občanů s atraktivní formou

Související opatření:

4.1

Aktivity

- Využívání dalších nástrojů komunikace – např. Facebook
- Další aktivity dle potřeby obce

Nositelé

Obec

OPATŘENÍ 2.3 DOKUMENTY OBCE

Popis výchozího stavu a odůvodnění

Toto opatření je uvedeno z důvodu možné potřeby zpracování či aktualizace dokumentů obce. V období 2014 – 2020 vyvstane potřeba obce aktualizovat územní plán či vypracovat nový.

Cíle

- Aktuální dokumentace obce v souladu s jejími potřebami a rozvojovými prioritami

Související opatření

Aktivity

- Aktualizace územního plánu obce
- Dendrologická studie pro zeleň v obci
- Kooperace na studiích Mikroregionu Litomyšlsko k cyklostezce
- Potřebná dokumentace k zasíťování nové lokality pro výstavbu rodinných domů
- Další dokumenty a studie dle aktuálních potřeb obce

Nositelé

Obec, eventuelně obec ve spolupráci s mikroregiony (Litomyšlsko-Desinka, Litomyšlsko)

Priorita 3 Životní prostředí

OPATŘENÍ 3.1 ZELENĚ

Popis výchozího stavu a odůvodnění

Pokud se srovná hodnocení vyváženosti územních podmínek pro hospodářský rozvoj, pro sociální soudržnost obyvatel a pro příznivé životní prostředí ORP Litomyšl, které provedl

v rámci územně analytických podkladů Městský úřad Litomyšl³, pro obec Osík platí lepší podmínky pro sociální soudržnost i hospodářský rozvoj než je průměr ORP Litomyšl, avšak výrazně horší podmínky pro příznivé životní prostředí.

Katastrální území obce Osík je z velké části tvořeno ornou půdou, naopak lesy představují pouze 3 % rozlohy. Problémem jsou bleskové povodně a eroze půdy.

Katastrálním územím obce prochází regionální biokoridor, jehož části jsou navrženy k založení. V územním plánu obce je navrženo založení lokálních biokoridorů a biocenter.

Stálou potřebou je odborné ošetření, posouzení a obnova veřejné zeleně v obci (likvidace náletových dřevin a výsadba nových dřevin za pokácené).

Z těchto skutečností vyplývá potřeba krajinářských úprav a výsadby zeleně tak, aby se zvýšila ekologická stabilita krajiny v katastru obce. Problémem pro realizaci tohoto opatření je vlastnictví zemědělských pozemků v katastru obce především soukromými subjekty, které neakceptují zásahy tohoto typu do svého vlastnictví. V tomto ohledu je nutná intenzivní osvětová činnost mezi zemědělci a vlastníky pozemků v katastru obce, a to prostřednictvím odborných subjektů.

Cíle

- ❖ Zvýšení atraktivity obce
- ❖ Zlepšení životního prostředí a zvýšení ekologické stability krajiny v katastru obce
- ❖ Zlepšení estetického vzhledu krajiny
- ❖ Zlepšení prostupnosti krajiny

Související opatření

3.2, 3.3, 4.1

Aktivity

- Revitalizace a dosadba zeleně v katastru obce
- Ozelenění hospodářských cest
- Budování ÚSES v souladu s územním plánem – založení částí chybějících částí regionálních biokoridorů a lokálních biocenter a biokoridorů
- Osvětové akce pro vlastníky pozemků
- Další aktivity pro zvýšení ekologické stability krajiny

Nositelé

Obec, mikroregion Litomyšlsko-Desinka, majitelé pozemků v katastru obce, Zemědělské družstvo Dolní Újezd, město Litomyšl, MAS Litomyšlsko, další relevantní subjekty v oblasti zemědělství, ochrany životního prostředí a péče o krajinu.

³ Dle aktualizace z roku 2012,

zdroj:http://www.litomysl.cz/?lang=cz&co=uzemni_planovani&akce=uap_orp_2012, včetně metodiky stanovení ukazatelů

OPATŘENÍ 3.2 PROTIPOVODŇOVÁ A PROTIEROZNÍ OPATŘENÍ

Popis výchozího stavu a odůvodnění

Katastrální území obce Osík vykazuje vysoké ohrožení erozí zejména vzhledem k velké rozloze orné půdy a souvislým lánům polí, a to zejména podél toků a drahami soustředěného odtoku. Katastrální území Osíku vykazuje 25 % a vyšší ohrožení erozí. Nutnost řešit protierozní opatření je podpořena dokumentem „Analýza území a návrh protipovodňových a protierozních opatření v ploše povodí pro správní území obce s rozšířenou působností Litomyšl“ včetně návrhů pro stabilizaci.

V obci se **protipovodňová opatření** týkají především ochrany před bleskovými povodněmi. Pro tyto účely je vybudován **protipovodňový val** u sportovního areálu a u White Gallery. Mezi realizovaná dílčí protierozní opatření patří výsadba remízků a osevní postupy dle dohody se zemědělci. Záměrem je vybudování jezu na Desné. Dalšími návrhy na protipovodňová a protierozní opatření v obci jsou protierozní meze, ochranné zatravnění trvalými travními porosty, vyloučení pěstování erozně nebezpečných plodin, potenciální akumulací prostory, zasakovací pásy.

Stejně jako u předchozího opatření je zároveň nutná intenzivní osvětová činnost mezi zemědělci a vlastníky pozemků v katastru obce vztahující se k této problematice.

Cíl

- ❖ Snížení následků povodní a přívalových dešťů
- ❖ Snížení podílu zemědělského půdního fondu ohroženého erozí
- ❖ Zvýšení ekologické stability krajiny

Související opatření

3.1, 3.3

Aktivity

- Vybudování jezu na Desné
- Výsadba remízků
- Další řešení dle zpracovaného dokumentu
- Osvětové akce k této problematice pro vlastníky pozemků v katastrálním území obce

Nositelé

Obec, mikroregion Litomyšlsko-Desinka, majitelé pozemků v katastru obce, Zemědělské družstvo Dolní Újezd a další zemědělské subjekty hospodařící na území obce, Město Litomyšl, MAS Litomyšlsko, další relevantní subjekty v oblasti zemědělství, ochrany životního prostředí a péče o krajinu

OPATŘENÍ 3.3 REVITALIZACE PRAMENŮ V OBCI

Popis výchozího stavu a odůvodnění

Množství pramenů v obci je fenoménem. Celkem 11 studánek a pramenů na území Osíku je registrovaných v Národním registru pramenů a studánek. Technický a estetický stav většiny pramenů není dobrý. Zrekonstruována byla zatím jen Portlíkova studánka.

V minulých letech byly provedeny rozborů vody pramenů a bylo prokázáno biologické znečištění pravděpodobně vlivem nedostatečného a nekvalitního řešení splaškových vod u některých domů v obci. Po vybudování kanalizace tedy bude nutné provést znovu rozborů vody a posoudit, zda voda může či nemůže sloužit jako pitná.

V této aktivitě se nabízí spolupráce obce s dobrovolnickými sdruženími, školami (ZŠ, SŠ, VŠ) apod.

Cíl

- ❖ Zvýšení atraktivity obce

Související opatření

4.1, 3.1

Aktivity

- Revitalizace pramenů
- Estetické ztvárnění míst vyvěrání pramenů a studánek
- Rozborů vody pramenů

Nositelé

Obec, dobrovolníci, žáci a studenti škol

Priorita 4 Cestovní ruch

OPATŘENÍ 4.1 VYBUDOVÁNÍ NAUČNÉ STEZKY

Popis výchozího stavu a odůvodnění

V katastrálním území obce Osík se nachází velké množství pramenů a studánek. Jejich potenciál mimo jiné spočívá v možnosti vybudování naučné stezky v návaznosti na revitalizaci pramenů, která je obsahem opatření 3.3. S iniciativou vybudovat naučnou stezku přišli již v minulých letech studenti gymnázia v Litomyšli. Nabízí se spolupráce s dobrovolníky i nadále. Společně s dalšími plánovanými aktivitami obce či mikroregionu Litomyšsko (multifunkční dům s restaurací, vybudování cyklostezky mimo silnici II/359), existencí památkových objektů a White Gallery se může Osík stát výletním místem v zázemí Litomyšle.

Cíle

- ❖ Zvýšení atraktivity obce

- ❖ Podpora cestovního ruchu v obci

Související opatření

3.3, 4.2, 1.3, 4.2

Aktivity

- Vyznačení naučné stezky
- Vybudování informačních panelů a související infrastruktury (odpočívadla, lavičky)
- Napojení naučné stezky na značené stezky KČT (využití polních a lesních cest)
- Propagace naučné stezky (webové stránky, informační materiály)

Nositelé

Obec, ve spolupráci s dalšími subjekty – např. základní a střední školy, dobrovolnické organizace apod., eventuálně Klub českých turistů, Mikroregion Litomyšlsko, Mikroregion Litomyšlsko-Desinka, Českomoravské pomezí, Město Litomyšl apod.

OPATŘENÍ 4.2 INFORMAČNÍ ZNAČENÍ A TABULE V OBCI

Popis výchozího stavu a odůvodnění

V obci jsou instalovány informační tabule s mapou a informacemi o obci. Bude nutné tyto tabule aktualizovat po obsahové stránce a zároveň sjednotit jejich vzhled z estetického důvodu. Zároveň po plánované realizaci cyklostezky v obci bude vhodné rozšířit a přizpůsobit informace pro cyklisty.

Cíle

- ❖ Zvýšení atraktivity obce
- ❖ Podpora cestovního ruchu v obci

Související opatření

1.1, 4.1

Aktivity

- Aktualizace informačních tabulí v obci, sjednocení vzhledu tabulí
- Doplnění značení v obci dle potřeby (pro turisty, cykloturisty) a v návaznosti na vybudování cyklostezky v obci

Nositelé

Obec, Mikroregion Litomyšlsko,

5 REALIZACE (IMPLEMENTACE) STRATEGICKÉHO PLÁNU

Implementace je realizace aktivit strategického plánu, resp. postupné naplnění zvolených cílů strategického plánu. Zvolený způsob implementace vždy bere v úvahu konkrétní podmínky místa realizace.

Časový horizont

Realizace strategického plánu je stanovena na období 2014 – 2020. Je pravděpodobné, že v jeho průběhu bude třeba částečná úprava dokumentu s ohledem na nové skutečnosti, a to ať již finanční – nové programové období ve vztahu k fondům EU a tedy dotační možnosti, věcné – mohou vzniknout nové potřeby obce, které svou urgencí dostanou prioritu, či obec bude muset investičními akcemi reagovat na změnu v legislativě. Z těchto všech důvodů je třeba strategický dokument aktualizovat při změnách, které mohou jeho realizaci ovlivnit.

V návaznosti na tento dokument je doporučováno vypracování akčního plánu na jednotlivá léta, ve kterém budou konkretizovány aktivity pro dané období včetně jejich finančního a časového rámce vedoucího k naplnění jednotlivých opatření.

Finanční zdroje

Finanční rámec vychází z rozpočtových možností obce, dotačních titulů a grantů. V programovém období 2007 – 2013 využívala obec spolufinancování z Operačního programu životní prostředí, Regionálního operačního programu, Programu rozvoje venkova (projekty realizované v rámci Strategického plánu Leader MAS Litomyšlsko) a dále z dotačních programů a grantů Pardubického kraje.

V době přípravy tohoto dokumentu ještě nejsou schváleny finální verze operačních programů EU pro období 2014 – 2020, proto nelze jednotlivým opatřením a aktivitám přiřadit konkrétnější informace. Relevantní pro obec budou pravděpodobně Integrovaný regionální operační program, Program rozvoje venkova, Operační program Životní prostředí. Nadále budou pravděpodobně dostupné granty a dotace Pardubického kraje (Finanční podpora jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí, Program obnovy venkova a další).

6 SEZNAMY

6.1 Seznam zdrojů

Informace z obce Osík

Informace z Krajské správy Českého statistického úřadu v Pardubicích:

- Registr ekonomických subjektů,
- Městská obecní statistika,
- veřejné databáze (pohyb obyvatel)
- webové stránky Krajské správy ČSÚ v Pardubicích (<http://www.pardubice.czso.cz/>)

Informace z webového portálu MPSV <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem> (např. statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska - v obcích)

Strategické dokumenty a územně-plánovací dokumentace:

- Povodňový plán obce Osík, Liquid Design, 2011
- Program obnovy vesnice Osík, 1995
- Územní plán obce Osík,
- Územně analytické podklady ORP Litomyšl zveřejněné na www.litomysl.cz
- Strategický plán rozvoje Mikroregionu Litomyšlsko-Desinka, RRA PK 2013
- Analýza území a návrh protipovodňových a protierozních opatření v ploše povodí pro správní území obce s rozšířenou působností Litomyšl“, Ekotoxa s.r.o,
- Územně analytické podklady obce s rozšířenou působností Litomyšl – úplná aktualizace 2012, Městský úřad Litomyšl, odbor výstavby a územního plánování, 2012
- Program rozvoje Pardubického kraje, GaREP, spol. s r. o. Brno, 2011
- Plán regionálního územního systému ekologické stability Pardubického kraje, Ekotoxa s.r.o., listopad 2007
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje, 2009

Další zdroje

- Labouňková, V., Půček, M., Rohrerová, L. a kol.: Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů, MMR, Ústav územního rozvoje, 2009

6.2 Seznam použitých grafů a tabulek

Seznam grafů

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel Osíku v letech 2000 - 2012.....	3
Graf 2 Pohyb obyvatel Osíku v letech 2000 - 2012	4

Seznam tabulek

Tab. 1 Věková struktura obyvatel k 31.12.2012	4
Tab. 2 Vyjíždka za prací a do škol z obce Osík	5
Tab. 3 Vyjíždka za prací z obce Osík dle odvětví ekonomické činnosti	5
Tab. 4 Přehled priorit a opatření.....	19

Seznam zkratk

ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	Dráha soustředěného odtoku
EU	Evropská unie
CHOPAV	Chráněné oblasti přirozené akumulace vod
MAS	Místní akční skupina
MŠ	Mateřská škola
ORP	Obec s rozšířenou působností
REZZO	Registr emisí a zdrojů znečištění ovzduší
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SÚS PK	Správa a údržba silnic Pardubického kraje
TJ	Tělovýchovná jednota
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚSES	Územní systém ekologické stability
ZD	Zemědělské družstvo
ZŠ	Základní škola